

A portrait of a woman with brown hair tied back, wearing blue-rimmed glasses and a purple coat. She is smiling and standing outdoors in front of a blurred background of buildings. The photo is framed by a white dotted border.

Verkiezings programma

Provinciale Statenverkiezingen 18 maart 2015

GROENLINKS

Duursoamen in stad en ommeland

Verkiezingsprogramma GroenLinks

Provinciale Statenverkiezingen 18 maart 2015

Inleiding 6

Groningen maken we zelf: met elkaar naar een groen en sociaal Groningen!

1. Groene economie 8

2. Duurzame energie 10

3. Mooi landschap 12

4. Duurzaam vervoer 14

5. Ontspannen leefomgeving 16

6. Open bestuur 18

7. Solide financiën 20

Inleiding

GROENLINKS

Groningen maken we zelf: met elkaar naar een groen en sociaal Groningen!
We leven in roerige tijden: de wereld en ook Groningen veranderen snel. Klimaatverandering, werkloosheid, aardbevingen en krimp zijn vraagstukken waarvoor nieuwe oplossingen gevonden moeten worden. GroenLinks kiest voor een provincie die samen met de Groningers vorm geeft aan die nieuwe oplossingen.

Door de aardbevingen als gevolg van de aardgaswinning in Groningen zijn veel mensen het vertrouwen in een veilig huis, een veilige leefomgeving en een betrouwbare overheid kwijtgeraakt. GroenLinks komt op voor de burgers die last ondervinden van de aardbevingen. We willen niet alleen dat veroorzaakte schade vergoed wordt, maar zullen er ook alles aan doen om toekomstige schade te voorkomen. Ook krimp en werkloosheid zorgen voor grote uitdagingen in Groningen. Oude oplossingen geven geen antwoord op deze vraagstukken. Daartegenover staan nieuwe kansen, zoals de steeds groter wordende rol van internet en social media. Burgers weten elkaar steeds beter te vinden en zich te verenigen. Bovendien dringt het door de aanhoudende crisis steeds beter door dat het anders moet. GroenLinks zegt al jaren dat het anders kan en beseft dat het nu de tijd om dit door te voeren!

We staan aan het begin van een nieuwe invulling van de samenleving. Eén waarin projecten ontstaan van onderop, burgers zich verenigen in lokale coöperaties en de nieuwe manier van werken socialer en duurzamer is. Wat wij willen is een provincie die aansluit bij wat er speelt en die effectief, snel en duurzaam werkt. Een provincie die voorrang geeft aan burgers en duurzame sociale initiatieven, in plaats van aan miljoenenbedrijven.

Van Vlagtwedde tot aan Pieterburen, overal ontstaan die projecten van onderop. Denk aan de zorgboerderijen met dorpsuintjes in Stedum en het Project Ulrum 2034, waarbij Ulrummers zelf initiatieven ontwikkelen om ervoor te zorgen dat Ulrum een aantrekkelijke plek blijft om te wonen en te werken. Groningen kent heel veel van deze vernieuwende initiatieven. In het klein

in de buurt en in het groot, zoals zonnepanelen-delen, vervoer op schoon gas, zorg in de buurt en vergroening van de chemische industrie. De provincie kan hierop inspelen door initiatieven te ondersteunen, subsidieaanvragen makkelijker te maken en kennis breed te delen.

Dat vereist een andere rol van de provincie: één waarbij plannen en initiatieven van burgers en kleine bedrijven worden ondersteund en waarbij de provincie kwetsbare natuur beschermt en alleen ruimte geeft aan initiatieven die passen bij een sociaal en duurzaam Groningen. Het is tijd om op een andere manier naar arbeidsvraagstukken te kijken en om duurzame banen te creëren. Daarvoor hebben we een Groningen nodig dat een balans heeft tussen sociale uitgangspunten en ecologie en economie. Dat betekent dat er ook geïnvesteerd moet worden in hogere waarden die wellicht niet direct uit te drukken zijn in geld, maar die het Groninger leven wel een stuk beter en leuker maken. Denk aan investeringen in de natuur om ons heen, het prachtige Groninger landschap, in dierenwelzijn, maar ook in goed openbaar vervoer en mooie fietsroutes. Om toekomstbestendig te zijn, moet er met respect met onze aarde en haar bewoners worden omgegaan. De ongelijke verdeling in werk en inkomen is voor GroenLinks onacceptabel. GroenLinks0 wil dat de provincie ook haar sociale gezicht laat zien, zodat er geen kinderen in armoede opgroeien. GroenLinks wil de verschillen tussen arm en rijk verkleinen en vindt immateriële groei belangrijker dan materiële groei.

Het werken vanuit die waarden vraagt om politieke hervormingen en een andere werkwijze bij de provincie: een aanpak die aansluit bij de kennis en kracht die er al bij de Groningers aanwezig is. Een werkwijze waarbij niet enkel het provinciale beleid centraal staat, maar initiatieven van burgers centraal komen te staan. De overgang naar een nieuw Groningen kunnen we niet alleen maken. Daar hebben wij alle Groningers voor nodig. Wij gaan uit van de kracht van coöperaties, nabuurschappen, broodfondsen, innovatieve maatschappelijke ondernemers en de mensen die de handen uit de mouwen steken. Samen naar een groene en sociale provincie!

De structuur van de huidige economie voldoet niet aan de eisen van de toekomst: de economie is te veel gericht op meer in plaats van beter. Onze grondstoffen raken op en we vervuilen nodeloos onze eigen omgeving. Dat terwijl we kennis genoeg hebben om te starten met de omslag naar een samenleving waar economie en ecologie in balans zijn. We beschikken in Groningen immers over passende kennis en slimme technologieën, een kleinschalige structuur en gemotiveerde mensen, die de basis kunnen vormen van een nieuwe economie. GroenLinks kiest voor een schonere en socialere toekomst. Wij stellen deze keuze niet uit en voegen, al jaren, de daad bij het woord. Wij willen investeren in de toekomst, met een economie waarin mens en milieu elkaar versterken. Dat houdt in dat wij alle vormen van werken, handel, productie, vervoer en energie in balans willen laten zijn met natuur en milieu.

Circulaire economie

GroenLinks wil een nieuwe structuur aanbrengen in de economie; een structuur waarbij het hergebruik van grondstoffen centraal staat. Hierdoor wordt er bespaard op grondstoffen en wordt de uitputting van de aarde tegengegaan. Deze gesloten kringloop van grondstoffen zal steeds belangrijker worden, omdat grondstoffen schaarser worden en transport duurder. Bovendien biedt een circulaire economie bedrijven die meedoen een aantrekkelijk toekomstperspectief, omdat deze al snel bedrijfsvoordelen oplevert. Dankzij innovatie, slimmere samenwerking en efficiënter gebruik van grondstoffen is er al snel sprake van een kostenbesparing. De circulaire economie, waarin de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen maximaal is, heeft de toekomst. Door de Groningse economie hierop te baseren, minimaliseren we de uitputting van de aarde. In het huidige systeem worden grondstoffen omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd. Dit vinden wij zonde en bovendien kan het anders.

Biobased economy

De biobased economy is een economie die gebaseerd is op biomassa: groene, hernieuwbare grondstoffen zoals hout en resten van landbouwproducten. De overgang naar een biobased

economy vereist samenwerking tussen wetenschap, bedrijfsleven, onderwijs, agrarische sector, chemische sector en overheid. GroenLinks ziet grote kansen voor zo'n biobased economy in Groningen. Wij hebben de kennis en de ruimte en, niet te vergeten, een perfecte infrastructuur met een kennisstad en veel landbouwareaal daaromheen.

Dit biedt grote groeikansen voor onze provincie: door verschillende sectoren, zoals de agrarische en de chemische, met elkaar te verbinden ontstaan er win-winsituaties op verschillende niveaus. De chemische industrie maakt veel gebruik van fossiele grondstoffen, maar groene grondstoffen kunnen de chemische industrie duurzaam maken. Dat gebeurt al, bijvoorbeeld bij BioMCN, maar GroenLinks wil dat het meer gebeurt! Het gebruik van hernieuwbare grondstoffen blijkt bijkomende voordelen te hebben. Sommige productieprocessen zijn op basis van groene grondstoffen een stuk korter. Dit levert energiebesparing op. Op basis van groene grondstoffen zijn ook nieuwe producten mogelijk, die niet uit aardolie gemaakt kunnen worden. Het gebruikmaken van biomassa kan ook nadelen hebben, zoals concurrentie met voedselproductie en te veel grondgebruik, met als gevolg verlies van biodiversiteit. Om deze nadelen te voorkomen, moet de inzet van biomassa aan strenge duurzaamheidscriteria voldoen. Het mag ook niet zo zijn dat biobased economy afhankelijk is van grootschalige veehouderij.

Meer werk

Er is te weinig werk in het Noorden. Dat heeft negatieve gevolgen voor de inwoners en maakt Groningen tot een minder aantrekkelijke plek om te wonen. GroenLinks ziet kansen voor werkgelegenheid in de nieuwe groene en sociale banen. De provincie moet samen met gemeenten voortvarend aan de slag om de werkgelegenheidskansen van kwetsbare groepen (wsw-ers, Wajongers en oud ID-ers) te vergroten. Experimenten, bijvoorbeeld met vormen van een basisinkomen, worden door de provincie materieel en immaterieel ondersteund.

De overgang naar een biobased economy en een circulaire economie geeft grote kansen voor de groei van deze bedrijfstakken in Groningen. Door wetenschap en techniek te koppelen

aan de agri-business, maar ook door onderwijs te laten aansluiten op deze nieuwe trends, kan de werkgelegenheid een impuls krijgen. Minstens zo veelbelovend zijn de jonge ondernemers die snel kunnen inspelen op de veranderende vraag vanuit de maatschappij, zowel op het gebied van dienstverlening als hergebruik. Voor werkgelegenheid en de overgang naar een duurzame en veerkrachtige economie hebben we het MKB en alle zelfstandigen hard nodig. Leningen, subsidies en fondsen worden afgestemd op wat de vraag is vanuit het MKB, met een groot voordeel voor de bedrijven die in beloftevolle niches zitten.

Om te kunnen innoveren is goed onderwijs essentieel. De provincie vervult een coördinerende rol bij de aansluiting van het onderwijs op de toekomstige vraag uit de markt. Daarbij moet specifiek aandacht zijn voor banen in de duurzame sectoren. Het bedrijfsleven wordt aangespoord om jongeren op te nemen in hun bestand en bij het Rijk wordt verzocht om regelingen die het mogelijk maken om ouderen eerder met pensioen te laten gaan en jongeren hun plek in te laten nemen.

Groningen heeft een belangrijke buur en dat is Duitsland: daar is veel werk, waarvan te weinig gebruik wordt gemaakt door Groningers. De provincie moet in samenspraak met het Rijk en Duitse partners belemmeringen weghalen en werken over de grens stimuleren.

De provincie kan met haar voorbeeldfunctie veel positieve invloed op andere sectoren hebben. Daarom is het belangrijk dat zij bij aanbestedingen van grote projecten en diensten de voorkeur geeft aan inzet van mensen uit de regio en ook begeleiding biedt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook is het belangrijk om innovatie te stimuleren en ruimte te bieden aan gemeenten-overstijgende experimenten, zoals onderzoek naar de mogelijkheid van een basisinkomen.

De ruimte in Groningen

Zorgvuldig omgaan met de ruimte hoort bij een leefbaar en toekomstbestendig Groningen. GroenLinks geeft ruimte aan nieuwe en bestaande bedrijven die bijdragen aan een bloeiende economie met respect voor mens, dier en natuur. Wij willen niet dat er gebouwd wordt buiten bestaande woongebieden of bedrijventerreinen. Wij willen dat bebouwd gebied zo veel mogelijk opgevuld wordt; dat beperkt ook het autoverkeer. Hier past bij dat leegstaande winkels, kantoren en boerderijen een nieuwe bestemming krijgen.

Actiepunten

1. Onderzoek instellen naar voor- en nadelen van het basisinkomen.
2. Formuleren van een concreet stappenplan en heldere doelen voor de overgang naar een circulaire en biobased economy in Groningen.
3. De gelden die beschikbaar komen als compensatie voor de aardgaswinning ook inzetten voor de energietransitie en bijbehorende werkgelegenheid.
4. De provincie ondersteunt sociaal en maatschappelijk verantwoord ondernemen door 100% duurzaam en sociaal verantwoord in te kopen en groen en sociaal verantwoord aan te besteden.
5. Afbouwen van subsidies die niet passen in een duurzame economie.
6. Extra investeren in projecten op het gebied van circulaire en biobased economy.
7. Lokale initiatieven ondersteunen die de deeleconomie en hergebruik stimuleren.
8. De provincie stimuleert de productie van milieuvriendelijke en hoogwaardige producten die geschikt zijn voor hergebruik en recycling.
9. Bedrijven aan elkaar koppelen, zodat reststoffen bij andere bedrijven gebruikt kunnen worden als grondstof, bijvoorbeeld op chemiepark Delfzijl.
10. Inzetten op een verregaande vergroening van de chemie, door deze bedrijven te stimuleren om over te stappen op hernieuwbare grondstoffen, zoals resten van landbouwproducten.
11. Ondersteunen van start-ups en MKB.
12. Stimuleren en promoten gebruik van groene bouwmaterialen.
13. Markten met land- en tuinbouwproducten uit de streek ondersteunen met geld en het opzetten van een goede infrastructuur.
14. Vanuit het Waterbedrijf Groningen een duurzame waterketen initiëren, zoals het gebruik van water uit Damsterdiep of Eemskanaal voor het industriernetwerk in de Eemshaven.
15. Kleinschalige toeristische ontwikkelingen ondersteunen in kansrijke gebieden zoals het Lauwersmeergebied, Blauwe Stad en Westerwolde.
16. Geen grote koopcentra in buitengebieden.
17. Geen nieuwe bedrijventerreinen in Groningen, maar oude terreinen eerst revitaliseren.
18. Vergemakkelijken van het zoeken, vinden en behouden van werk in Duitsland.

1. Groene economie

Al jaren worden er klimaatdoelstellingen geformuleerd en niet gehaald. We verbruiken veel meer energie dan nodig. De aardbevingen in een groot deel van Groningen als gevolg van de aardgaswinning hebben daarmee te maken. Naast de aardbevingen in Groningen zijn ook de wereldwijde zeespiegelstijging en klimaatverandering door opwarming van de aarde negatieve gevolgen van het fossiele energieverbruik. Daar moeten we een eind aan maken. We moeten overstappen op alternatieve bronnen van energie, zoals wind, zon en biomassa.

GroenLinks zet alles op alles om de overstap naar schone energie te realiseren. In Groningen is genoeg ruimte voor zonnepanelen, zowel op daken als op leegstaande bedrijventerreinen. Groningen is ook zeer geschikt voor windmolens, zowel op land als op zee. Ook kleine windmolens die op daken geplaatst kunnen worden, leveren steeds meer energie op. Als de grondstoffen aan strenge duurzaamheidseisen voldoen, zou vergisting van biomassa groen gas kunnen opleveren. Samen met de besparing van energie door isolatie en efficiëntere apparaten, kunnen we in Groningen een grote stap zetten in de transitie naar schone energie. Door vandaag in te zetten op schone energie, is er in de toekomst minder aardgas nodig. Wij stellen de keuzes niet uit, maar kiezen nu voor schone energie.

Energie besparen

De energiekosten maken een fors deel uit van de totale woonlasten. GroenLinks wil dat het voor iedereen financieel haalbaar is, om zijn of haar woning te isoleren en om zelf duurzame energie op te wekken. De provincie heeft als taak om zich in te zetten voor energiebesparing. Oude woningen moeten geïsoleerd worden en nieuwe woningen energieneutraal gebouwd worden. Er wordt fors ingezet op het energiezuinig maken van de bestaande woningvoorraad, te beginnen met huurwoningen en de goedkopere particuliere woningen. Er moet een revolverend fonds worden opgericht, waaruit leningen voor duurzame verbouwingen aan een woning kunnen worden verstrekt. De commissie Meijer en de Groninger Bodembeweging zijn al met goede voorstellen gekomen. Groningen kan koploper duurzaamheid worden door de uitgezette programmalijsen van de commissie Meijer goed uit te voeren en in te zetten op een duurzaam perspectief voor Groningen. Door vol in te zetten op energiebesparing en de opwekking van schone energie, krijgt Groningen een enorme voorsprong in kennis en ervaring in energiebesparing en de productie van schone energie.

Schone energie

GroenLinks wil dat Groningen veel meer schone energie produceert. De fossiele industrie heeft een te grote vinger in de pap, terwijl kleinschalige projecten zoals plaatsing van zonnepanelen veel meer steun verdienen. Groningen heeft ruimte en kennis genoeg om veel schone energie te produceren. We hebben veel leegstaande bedrijventerreinen, daken van huizen, loodsen en publieke gebouwen, die allemaal vol gelegd kunnen worden met zonnepanelen. Het gebruik van kleine windmolens (bijvoorbeeld 'wokkels') op daken van bedrijven of particuliere woningen moet sterk worden gestimuleerd. Groningen kan ook meer grote windmolens herbergen dan ze nu doet, bijvoorbeeld bij de stad Groningen op het leegstaande bedrijventerrein Westpoort. De provincie heeft in het verleden fouten gemaakt door in zee te gaan met de grote energieproducenten en niet te luisteren naar de gemeenten en haar inwoners bij het aanwijzen van locaties. Dat moet anders: als de inwoners van een stad of dorp zelf windmolens willen voor de productie van hun energie, dan moeten ze die mogelijkheid binnen hun gemeentegrens krijgen. De gemeenteraad besluit, maar de provincie moet de mogelijkheid bieden. Daarnaast is er op de Noordzee veel ruimte voor grote windmolens. Dit biedt ook kansen voor extra banen in de Eemshaven.

Minder aardbevingen

Al meer dan twee jaar is duidelijk dat grootschalige winning van aardgas leidt tot forse aardbevingen. GroenLinks pleit voor een drastische reductie van de aardgaswinning: wij willen het voorzorgsprincipe hanteren om de veiligheid voor Groningers. Natuurlijk moet alle schade worden vergoed, waarbij de vervuiler betaalt. Dit gaat verder dan de schade aan de huizen, ook de regionale economische schade zal ruimhartig vergoed moeten worden. Het geldt dat als vergoeding voor de geleden schade vrijkomt zal ook ingezet worden voor het verbeteren van de woon- en leefbaarheid en een duurzaam economisch perspectief voor Groningen. Groningen kan een grote slag slaan met energiebesparing, innovatie en lokale energieopwekking en daarmee ook de werkgelegenheid stimuleren. GroenLinks wil ook geen ander gevaarlijk gerommel in de ondergrond, zoals winning van schaliegas, de opslag van radioactief afval of van CO₂.

Actiepunten

1. Bij het Rijk eisen dat er een drastische vermindering van de aardgaswinning plaatsvindt.
2. Masterplan opstellen voor grootschalige energiebesparing bij bedrijven en particulieren.
3. Van energiebesparing een Groninger specialiteit maken en fors investeren in de ontwikkeling van energiebesparende alternatieven, zoals energieneutrale woningen.
4. Subsidies aan particulieren en woningbouwverenigingen uitkeren om energiezuinige woningen te realiseren.
5. Lokale punten voor informatie en hulp bij energiebesparing uitbreiden.
6. Bij het Rijk lobbyen voor regelluwe zones voor experimenten met energiebesparing.
7. Een grotere bijdrage leveren aan de landelijke doelstellingen voor de productie van duurzame energie, onder meer door plaatsen, stimuleren en uitbouwen van windmolens op zee vanuit de Eemshaven.
8. Bevorderen van het gebruik van kleine windmolens en het particulier en maatschappelijk bezit van energiebronnen en mensen zelf eigenaar maken van hun energiebron.
9. Gemeenten de vrijheid geven om onder strenge voorwaarden op beperkte schaal windmolens binnen hun eigen gemeentegrenzen te plaatsen als dat op draagvlak van de inwoners kan rekenen en als inwoners er zelf van profiteren.
10. Omwonenden van grote windparken meer mogelijkheden geven om te participeren in de molens, zodat ze er zelf van profiteren.
11. Ondersteunen van lokale initiatieven voor de opwekking van schone energie met kennis, coaching en startkapitaal.
12. Geen winning van schaliegas, ondergrondse opslag van CO₂ of kernafval in de Groningse bodem.
13. Geen kolencentrales en geen kerncentrales in de provincie Groningen.
14. Starten met plan om tien energieneutrale dorpen in de provincie Groningen te realiseren voor 2020.
15. Verder onderzoek ondersteunen naar de mogelijkheden van geothermie in Groningen.
16. Bij het Rijk pleiten voor experimenteerzones voor vormen van schone energie en energieneutraal bouwen.
17. Het mogelijk maken om gebieden tijdelijk te bestemmen voor de productie van schone energie, bijvoorbeeld velden met zonnepanelen.

2. Duurzame energie

3. Mooi landschap

De provincie Groningen heeft prachtige karakteristieke landschappen, zoals het open wierden-landschap op het Hoogeland, de bossen van West-erwolde en de houtwallen van het Zuidelijk Westerkwartier. Daarnaast hebben we ook schitterende natuurgebieden zoals werelderfgoed Waddenzee en de vogelrijke gebieden Lauwersmeer en Zuidlaardermeer. Groningen is ook een echte landbouwprovincie met zowel grootschalige akkerbouwers als melkveehouders. GroenLinks wil er alles aan doen om de karakteristieke landschappen te beschermen, de kwaliteit van natuurgebieden te verbeteren en natuur en landschap in evenwicht te brengen met de landbouw. Door meer aandacht te besteden aan agrarisch natuurbeheer kan zowel landschapsbeheer als weide- en akkervogelbeheer gecombineerd worden met landbouw en kunnen de natuur- en landschapswaarden in het agrarische gebied weer toenemen, in plaats van sterk achteruitgaan, zoals de afgelopen twintig jaar is gebeurd. Daarnaast kan de landbouw ingezet worden om delen van natuurgebieden te beheren, door er koeien of schapen te laten grazen. Wanneer de provincie plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er – naast de wettelijk verplichte toets voor beschermde inheemse soorten – ook mogelijk nadelige consequenties voor uitheemse soorten en individuele dieren zijn.

Bescherming natuur/landschap

Het landschap staat onder druk door grootschalige, intensieve landbouw en uitbreidende steden en dorpen. Als er niet snel wordt ingegrepen, dan verdwijnen landschapselementen als houtwallen, slingerende sloten, dijken en wierden. Door de landbouw anders in te richten en meer rekening te houden met natuur en landschap, kan het landschap behouden blijven en krijgt de natuur weer een kans. Als daarnaast ook nog eens de bestaande natuurgebieden worden vergroot en met elkaar worden verbonden, komen natuur en landbouw ook meer in balans. Natuur-excursies op scholen helpen kinderen weer dicht bij de natuur te komen. Het Waddengebied wordt bedreigd door delfstoffenwinning en visserij; de Eems-Dollard is ernstig aangetast. Hier moet de provincie samen met het rijk en Duitse overheden ingrijpen, om de natuur weer een kans te geven.

Kleinschalige landbouw

De schaalvergroting en intensivering van de landbouw wordt sterk gestimuleerd door het Europese landbouwbeleid. De schaalvergroting gaat in de provincie Groningen extra snel, omdat er nog ruimte is en omdat de provincie het op dit moment ondersteunt. Als we niets doen, zal de schaalvergroting in de melkveehouderij de komende jaren nog sneller gaan, omdat de melkquota verdwijnen. Dit alles heeft negatieve effecten op natuur en landschap, dierenwelzijn en de omwonenden die er veel last van hebben. GroenLinks wil dit niet en zet daarom in op een duurzame, meer extensieve landbouw. We willen geen megastallen en beperken het agrarisch bouwblok tot maximaal 2 ha en niet 4 ha, zoals de vorige coalitie met PvdA en D66 heeft geregeld. Wat we wel willen is biologische landbouw, die naast goed en gezond voedsel ook een bijdrage levert aan de kwaliteit van natuur en landschap en aan een beter milieu. De provincie Groningen geeft wat GroenLinks betreft ruimte aan biologische landbouw. Door lokale streekmarkten te promoten, verstevigt GroenLinks ook de positie van lokale producten. Daarnaast moet ook de gangbare landbouw verduurzamen. Door het Groninger Verdienmodel van toepassing te laten zijn op alle uitbreidingen van melkveehouderijen, kan hier een grote slag geslagen worden. Nu wordt het Verdienmodel alleen gebruikt om megakoeienstallen mogelijk te maken. Weidegang van koeien moet een verplicht onderdeel worden van het Groninger Verdienmodel. Bijen staan aan de basis van biodiversiteit. Om de wilde bijen en hommels te helpen, wil GroenLinks meer bloeiende planten langs bermen en slootkanten.

Water natuurlijk

Zowel vanaf de Noordzee als vanuit het hoger gelegen Drenthe komt veel water onze kant op en dat kan voor overstromingen zorgen. De eerste reactie van de overheid is dijken verhogen. Dat kost echter veel geld en ruimte. GroenLinks pleit voor een andere aanpak: ga duurzamer met water om. In de richting van Drenthe kan veel meer water in het gebied zelf worden opgevangen. Daarnaast moeten er meer waterbergingen worden aangelegd, die in combinatie met natuur verrassende resultaten opleveren; zie het prachtige natuurgebied Onlanden ten zuidwesten van de stad Groningen en de polders bij het Zuidlaardermeer. Bij de nieuwe zeedijk moet de overgang tussen zee en land minder scherp, waarbij slaperdijken, kwelderherstel en groene dijken een belangrijke rol kunnen spelen.

Dierenwelzijn verbeteren

Bij dierenwelzijn wordt nog steeds te veel gekeken naar de effecten voor de mens, terwijl volgens GroenLinks het belang van het dier ook een belangrijke rol moet spelen. Zo wordt in het huidige beleid jacht toegestaan omdat de landbouwers schade ondervinden van dieren of omdat dieren ongelukken kunnen veroorzaken. De jacht kan in bijna alle gevallen eenvoudig worden afgeschaft. Daarnaast worden landbouwdieren soms op onaanvaardbare wijze behandeld, vooral in de intensieve veehouderij. De provincie moet hiertegen optreden. Wij willen geen megastallen in Groningen!

Actiepunten

1. Het Nationaal Natuurnetwerk (vroegere EHS) in Groningen compleet realiseren.
2. Inzetten op agrarisch natuurbeheer, zodat de natuurwaarden op landbouwgronden behouden blijven of zelfs verbeteren.
3. Herstellen van het natuurlijke ecosysteem van de Eems-Dollard.
4. De Waddenzee beter beschermen tegen bedreigingen, zoals de intensieve visserij en delfstoffenwinning.
5. Actief landschapsbeleid voeren om het karakteristieke landschap te beschermen, te behouden en waar nodig te herstellen.
6. Geen uitbreiding van intensieve veehouderijen en grootschalige melkveehouderijen en maximaal agrarisch bouwblok niet 4, maar 2 hectare.
7. Vergroeningsmaatregelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid toepassen bij alle agrarische bedrijven en duurzaamheid als voorwaarde bij alle agrarische uitbreidingen.
8. Gebruik van meststoffen in de landbouw terugdringen en gebruik schadelijke bestrijdingsmiddelen verbieden.
9. Subsidies voor bij-vriendelijke akkerbouw en tuinbouw en voor de imkers.
10. De belangen van dieren vormen een zelfstandig argument om verkeersmaatregelen te nemen, bijvoorbeeld bij oversteekplaatsen voor padden, otters en reeën.
11. Vismigratie van zout- naar zoetwater waar mogelijk bevorderen door de aanleg van vistrappen bij sluizen en gemalen.

Schoner milieu

Milieuvervuiling en -overlast moeten zo veel mogelijk voorkomen worden. Dat kan door vervuillende bedrijven te weren uit de provincie en ze in elk geval niet naast woonwijken te laten vestigen. In overleg met omwonenden en milieuorganisaties kunnen veel problemen worden voorkomen. Zo moet er een gebiedsgericht milieubeleid in het Eemsdeltagebied komen, zodat uitstoot van vervuillende stoffen en geluidsoverlast aan banden kunnen worden gelegd. Daarnaast dient duurzaamheid van bedrijven via vergunningverlening te worden geregeld.

12. Vasthouden van gebiedseigen water, waardoor aanvoer van (vervuild) zoet water uit het IJssel meer niet meer nodig is.
13. Slaperdijken, slimme, groene dijken en kwelderversterking gebruiken als bescherming tegen zeespiegelstijging.
14. Diervriendelijke oplossingen voor de overlast door ganzen, dus geen ganzen doden.
15. Groot wild is van harte welkom in Groningen.
16. Voorlichten over het belang van minder vleesconsumptie. (De provincie geeft zelf het goede voorbeeld door een vleesvrije dag in de kantine te hanteren.)
17. Verbieden van plezierjacht; wilde dieren alleen afschieten als laatste redmiddel.
18. Dierenbeschermingsorganisaties deel uit laten maken van de faunabeheereenheid.
19. Natuurlijker, bij-vriendelijk beheer van oevers, bermen en ander groen. Dit betekent geen gif zoals imidacloprid gebruiken in het provinciaal bermbeleid.
20. Milieubeleid per regio met strikte afspraken met het bedrijfsleven, met name in de Eemsdelta.
21. Streng toezicht en handhaving op verleende vergunningen om duurzame innovaties door te voeren.
22. Instellen fonds voor verplaatsing van bedrijven op niet-wenselijke locaties, bijvoorbeeld naast woonwijk.
23. Om energieverstopping en lichtvervuiling tegen te gaan, de straatverlichting langs provinciale wegen dempen en energiezuinige led-lampen plaatsen.

GroenLinks is voor het verduurzamen van de mobiliteit in Groningen. Dit betekent dat schone vervoerswijzen zoals trein, bus en fiets worden gestimuleerd. Benzine, diesel en kerosine dragen veel bij aan de luchtvervuiling en aan de opwarming van de aarde door middel van CO₂-uitstoot. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt als er iets wil veranderen. Bestuurders van auto's die op groen gas of op elektriciteit rijden, krijgen momenteel al financiële voordelen en bovendien worden op veel plaatsen oplaadpunten gerealiseerd. Ook bus en trein moeten snel overstappen op duurzame brandstof. Dit moet bij de nieuwe aanbestedingen voor het openbaar vervoer in Groningen en Drenthe worden geregeld. De aanleg van nieuwe wegen heeft voor GroenLinks geen prioriteit. Er is de afgelopen tijd al veel geld geïnvesteerd in nieuwe wegen (N33-zuid en Zuidelijke Ringweg). Daarnaast is er in grote delen van de provincie sprake van een krimpende bevolking, waardoor het aantal auto's op veel plaatsen eerder zal dalen dan toenemen. Voor de meest vervuulende wijze van vervoer, vliegen, reserveert de provincie geen geld.

Busvervoer overeind houden

Het openbaar vervoer op de drukke lijnen in en rond de stad Groningen loopt goed, maar het busvervoer op het platteland dreigt achteruit te gaan door steeds verdergaande bezuinigingen van het Rijk. GroenLinks vindt dat, als de achteruitgang doorgaat, de provincie zelf in het openbaar vervoer moet investeren. Daarnaast moeten we doorgaan met het verbeteren van de kwaliteit van de drukke buslijnen.

Treinvervoer verbeteren

Met de regionale treinen gaat het goed in Groningen. In de regionale treinen wordt veel geïnvesteerd en dat moet volgens GroenLinks doorgezet worden: nieuwe lijnen naar Stadskanaal en de Eemshaven en een snelle, rechtstreekse treinverbinding Groningen-Bremen via Winschoten en Oldenburg. Daarnaast moet het spoor verbeterd worden, zodat er sneller gereden kan worden naar Leeuwarden en de Randstad. Op die manier wordt de trein een echte concurrent voor de auto. Tot slot moet op de langere termijn de verder betering van de OV-verbinding met Leek/Drachten niet uit het oog worden verloren. Ook wordt hierbij nadrukkelijk aan spoor gedacht.

Snel fietsen

Door de opkomst van de elektrische fiets kunnen fietsers steeds grotere afstanden afleggen en dat betekent extra vraag naar meer en langere snel-fietspaden. Hieraan moet de provincie tegemoet komen met brede fietssnelwegen en oplaadpunten. Daarnaast moet de verkeersveiligheid van fietsers meer aandacht krijgen. Door de aanleg van meer recreatieve voet- en fietspaden in de provincie, komt er meer kleinschalig toerisme naar Groningen. Om dit te bereiken moet de provincie meer geld reserveren voor de fiets. Nu loopt Groningen ver achter op andere provincies. Dat moet en kan beter.

Actiepunten

1. Spoor Groningen-Winschoten-Leer-Bremen verdubbelen en sneltrein laten rijden.
2. Verbeteren van spoorverbinding Groningen-Randstad door kortere reistijd.
3. Elektrificatie van het regionale spoor, gecombineerd met onder andere zonnepanelen op daken van perrons en lang het spoor.
4. De spoorlijn naar Veendam doortrekken naar Stadskanaal en vervolgens naar Emmen.
5. Experimenten om gebruik van OV te bevorderen, bijvoorbeeld gratis OV voor ouderen.
6. Provinciaal geld investeren om het busnetwerk op het platteland op het huidige niveau te houden en drukke lijnen in en naar stad Groningen uit te breiden.
7. Bereikbaarheid van de toeristische trekpleister Lauwersoog verbeteren door busverbinding vanuit Groningen op te waarderen.
8. Bussen bij nieuwe concessie zo duurzaam mogelijk laten rijden.
9. Verdubbeling N33 tussen Zuidbroek en Appingedam is voorlopig niet nodig en moet niet door de provincie betaald worden (het gaat tenslotte om een Rijksweg).
10. Het fietspadennetwerk in de provincie Groningen optimaliseren met snelfietspaden vanuit Groningen naar Leek en Assen en vanuit Winschoten via Pekela naar Veendam.
11. Het fietsen in Groningen bevorderen door aanleg van (nieuwe) toeristische routes, meer en betere stallingen bij bushaltes en meer mogelijkheden om fiets mee te nemen met bus en trein.
12. Veiligheid van fietsers verbeteren door effectieve campagnes voor jongeren en senioren, en door conflicten van fietsers met scooters en landbouwvoertuigen te voorkomen.
13. Realisatie van een netwerk van oplaadpunten voor elektrische fietsen en elektrische auto's.
14. Auto's op elektrisch en groen gas subsidiëren.
15. Netwerk van transferia rond stad Groningen uitbreiden en kwalitatief verbeteren.
16. Geen provinciaal geld meer naar vliegveld Groningen-Airport-Eelde.
17. Transport over het water stimuleren als alternatief voor transport over de weg.
18. Voor vrachtschepen en veerboten het gebruik van vloeibaar aardgas (LNG) stimuleren als schonere brandstof.

4. Duurzaam vervoer

5. Ontspannen leefomgeving

Groningen moet een prettige plek zijn om te wonen. Goede cultuur- en sportvoorzieningen zijn daarvoor essentieel. Groningen heeft een eigen gezicht met haar beeldbepalende kerken, molens, borgen en agrarisch erfgoed; we investeren in het behoud en herbestemmen van deze gezichtsbepalende gebouwen.

Groningen heeft naar verhouding veel werklozen en kinderen die opgroeien in armoede. GroenLinks vindt het essentieel dat iedereen, ongeacht economische positie, de mogelijkheid heeft mee te doen in de maatschappij en kansen krijgt om zich te ontwikkelen. Cultuur en sport moeten daarom voor iedereen toegankelijk blijven.

Vitaal platteland

De leefbaarheid en vitaliteit van het platteland in Noord- en Oost-Groningen staat onder druk. Door de trek naar de stad, slechte bereikbaarheid van dorpen, scholen die sluiten en de vergrijzing wordt wonen op het platteland minder aantrekkelijk en is er sprake van een krimpende bevolking. De krimp is onontkoombaar, maar de leefbaarheid kan op peil blijven als de inwoners samen de schouders eronder zetten en zelf het dorp onderhouden. Ook de vrijwillige inzet van burgers draagt bij aan prettig wonen op het platteland en vormt een voorwaarde voor een duurzame toekomst. GroenLinks vindt dat er ook gekeken moet worden naar nieuwe manieren om te wonen en werken. Wonen en werken kunnen samengaan in nieuwe structuren, bijvoorbeeld door hergebruik van leegstaande agrarische panden. Door slimme samenwerking en koppeling van meerdere organisaties in één gebouw blijft het platteland een aantrekkelijk woon- en leefgebied.

Bruisende cultuur

Om aantrekkelijk te blijven als vestigingsplek is het belangrijk dat de provincie Groningen een breed en onderscheidend cultuuraanbod heeft. Iedere Groninger moet toegang hebben tot cultuur. Groningen heeft een aantal beeldbepalende grote culturele instellingen (Groninger museum, NNO en Theater te Water) die een uniek aanbod hebben voor inwoners en die verantwoordelijk zijn voor een belangrijke toeristische impuls. Die verdienen financiële ondersteuning. Daarnaast moet er geld zijn voor culturele experimenten en nieuwe initiatieven om Groningen te blijven ontwikkelen als cultureel spannende provincie. Hiervoor is het belangrijk dat het eenvoudig is om cultuursubsidies aan te vragen en dat de verwerkingstijd van de aanvraag kort is.

Het erfgoed geeft Groningen haar gezicht. Dit zien we terug in de kerken, borgen, boerderijen en molens. De aardbevingen maken duidelijk dat het niet alleen belangrijk is te restaureren wat beschadigd is, maar om ook preventief te werken en hierbij slimme samenwerkingsverbanden aan te gaan. Nieuwe functies vinden in de vorm van herbestemming wordt aangemoedigd.

Erfgoed zit niet alleen in stenen. Via taal, verhalen, gebruiken, tradities en rituelen houden we onze historie geborgd en wordt de toekomst van Groningen geschreven. Deze verhalen worden verzameld via de interactieve website De Verhalen van Groningen. GroenLinks wil dat inwoners actiever hierbij betrokken worden en dat er meer promotie voor gemaakt wordt.

GroenLinks wil dat iedereen in Groningen naar een bibliotheek kan. Een bibliotheek is ook in het digitale tijdperk een toegangspoort tot kennis en een voorwaarde voor levenslang leren en culturele ontwikkeling. Een bibliotheek is meer dan een stenen gebouw met een verzameling boeken. Het is ook een ontmoetingsplaats en een plek waar mensen even tot rust of op adem kunnen hopen. Wij hopen dat met de inzet van vrijwilligers en met hulp vanuit de samenleving, vooral de kleinere bibliotheken ruimere openingstijden kunnen krijgen.

Sportief Groningen

Gezond ouder worden en daarmee gezond leven is één van de speerpunten van de provincie Groningen. Hiervoor is het belangrijk dat gezond eten gestimuleerd wordt door bijvoorbeeld dorpstuinen en stadstuinen. Ook moeten er genoeg sportfaciliteiten zijn. GroenLinks wil daarom dat projecten die gezondheid en leefbaarheid ondersteunen hulp krijgen van de provincie. Sportdorpen en pilots voor bijvoorbeeld meer bewegingsonderwijs kunnen daar een goede rol in vervullen. Sport biedt kansen om mee te doen in de maatschappij voor jongeren en kwetsbare groepen. GroenLinks wil dat sport voor iedereen gemakkelijk toegankelijk is. Daarom wordt er geïnvesteerd in sportvoorzieningen in de buitengebieden. Om meer aan te bieden dan één vorm van sport wordt er vooral geïnvesteerd in breedtesport.

Jeugd en onderwijs

Een sterke regionale economie begint wat GroenLinks betreft met goede randvoorwaarden voor kinderen om onderwijs te volgen. GroenLinks vindt het onacceptabel dat veel kinderen in Groningen opgroeien in armoede en bijvoorbeeld zonder winterjas of ontbijt naar school gaan. Hierin ligt een taak voor zowel gemeenten als provincie, omdat het probleem de gemeentegrenzen overschrijdt. De provincie ondersteunt gemeenten hierin waar mogelijk.

Vanaf 2015 gaat jeugdzorg van de provincie naar de gemeenten. Hiermee wordt het sociale domein van de provincie beperkt. GroenLinks vindt het belangrijk dat de warme overdracht van de jeugdzorg niet stopt na 1 januari 2015. Het gaat om kwetsbare kinderen en gezinnen die recht hebben op goede zorg. GroenLinks wil dat de provincie gemeenten hierin bijstaat met advies en bemiddeling.

Sociaal Groningen

Aandacht hebben en opkomen voor de zwakkeren in de samenleving is erg belangrijk voor GroenLinks. De rijken worden rijker en de armen armer. Wij vinden dit geen goede ontwikkeling. Hoewel de sociale taken van de provincie beperkt zijn, wil GroenLinks dat ze hier wel oog voor houdt. De provincie blijft Stichting Leergeld ondersteunen. De provincie kan daarnaast een voorbeeldfunctie vervullen, door bij al haar diensten en aanbestedingen meer aandacht te geven aan de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Tot nu toe is er wel goede wil, maar worden te weinig concrete resultaten bereikt. De provincie Groningen heeft ook genoeg ruimte om mensen die op de vlucht zijn (tijdelijk) onderdak te bieden en stimuleert gemeenten daarom opvang voor asielzoekers te regelen. De provincie maakt geld vrij om deze opvang van de asielzoekers te vergemakkelijken.

Actiepunten

1. Investeren in culturele vernieuwing.
2. Eenvoudige en korte procedures om subsidies aan te vragen.
3. Erfgoed behouden en herbestemmen.
4. De interactieve website Verhalen van Groningen verder uitbouwen en promoten.
5. Ruimte geven aan alternatieve plekken voor bibliotheken, zoals wijkcentrum of basisschool.
6. Laagdrempelige toegang naar sport.
7. Investeren in sportfaciliteiten en in sport voor iedereen.
8. De provincie blijft geld vrijmaken voor jeugdzorg.
9. Vrijwilligerswerk promoten en ondersteunen.
10. Cultuureducatie voor kinderen uitbreiden.
11. Ondersteuning voor kinderen die opgroeien in armoede.
12. Gemeenten stimuleren om voldoende opvang voor asielzoekers te realiseren en geld hiervoor vrijmaken.
13. De provincie vervult een voorbeeldrol wat betreft de inzet van Social Return bij aanbestedingen en diensten.
14. De provincie vervult een voorbeeldrol wat betreft sociaal verantwoord ondernemen door een traject in te zetten dat ertoe leidt dat de provincie Groningen de titel van 'Fair Trade provincie' krijgt.

GroenLinks kiest voor een open manier van besturen. Dat houdt in dat er binnen de door de provincie gestelde kaders veel ruimte wordt gegeven aan initiatieven van burgers en organisaties. De provincie geeft de kaders aan voor het beleid, maar daarbinnen is veel ruimte voor inbreng van burgers en maatschappelijke organisaties. Er moet meer ruimte gegeven worden aan het zelforganiserend vermogen van mensen.

Open bestuur draait om mensen en hun maatschappij. Over hoe we met elkaar willen leven in Groningen. Dat vereist een andere houding van het bestuur en van de ambtenaren. De ambtenaren zullen meer naar buiten gaan en ondersteuning bieden aan projecten die opgezet worden. De bestuurders moeten op de hoogte zijn van actuele trends en ontwikkelingen om daar snel op in te kunnen spelen. Dat vraagt om een overschakeling naar een overheid die doelgericht en themagericht te werk gaat. Dat thema is wat GroenLinks betreft verbindend: een groener en socialer Groningen.

Open houding

Om effectief te besturen doet de provincie dat waar ze goed in is: ruimtelijke ordening, duurzaamheid, mobiliteit, regionale economie, natuur en cultuur. Daar bij wordt veel samengewerkt met de gemeenten: zij staan immers het dichtst bij de burgers. De controlerende taak op de kwaliteit van lokaal bestuur gaat vanuit een open houding. Door inwoners te betrekken bij beleidsvorming en de aanwezige kennis te benutten, kunnen slimme oplossingen voor hedendaagse uitdagingen gevonden worden.

Goede burgerinitiatieven moeten op draagvlak en ondersteuning vanuit het Provinciehuis kunnen rekenen. GroenLinks wil daarom dat het duidelijker wordt welke subsidies hiervoor beschikbaar zijn en onder welke voorwaarden. Subsidieregelingen moeten ook transparanter en simpeler, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken.

Om voorzieningen toegankelijk te houden, moet op slimme manieren samengewerkt worden.

Door zorg-, welzijns-, cultuur- en sportvoorzieningen zo veel mogelijk geconcentreerd aan te bieden, wordt op huisvesting bespaard. Bijvoorbeeld door een bibliotheek in een basisschool te vestigen.

Actieve samenwerking

Beleid houdt niet op bij de provinciegrens. Door nauw samen te werken met omliggende provincies kun je van elkaar leren, elkaar versterken en efficiënter beleid voeren. Dat doen we al op economisch en ruimtelijk gebied, maar wat GroenLinks betreft wordt die samenwerking verder uitgebreid. Samengaan in één provincie wordt niet uitgesloten.

GroenLinks kijkt hierbij niet alleen over de provinciegrens maar ook over de landsgrens. GroenLinks wil de samenwerking met Duitsland waar mogelijk verder versterken. Het succes van de Wunderline, de treinverbinding tussen Groningen en Bremen, geeft aan dat samenwerking loont. Door taalcursussen Duits aan te bieden aan werklozen, kunnen zij ook over de grens aan de slag.

Gemeenten komen voor steeds grotere taken te staan met onder meer de decentralisatie van de zorgtaken. Samenwerkingsverbanden zijn hiervoor geen stabiele langdurige oplossing en democratische controle hiervan is zwak. GroenLinks is daarom voorstander van herindeling. Hierbij komt de vorming van nieuwe gemeenten van onderop en luistert de provincie naar de gemeenten en de inwoners.

Nieuwe coalities

Ook op bovenprovinciaal niveau moet er steeds meer samen worden gewerkt om gebruik te kunnen maken van fondsen om doelen te bereiken. Daarom wil GroenLinks dat er meer en betere afstemming plaatsvindt tussen provincies, bedrijfsleven, kennisorganisaties, om aanspraak te kunnen maken op Europese fondsen. De provincie moet daarbij investeren in de relaties met de gemeenten. Goede samenwerking tussen de provincie en de stad Groningen is noodzakelijk, omdat samen optrekken meer resultaat oplevert.

Actiepunten

1. Beleid samen mét de bewoners maken.
2. Zo veel mogelijk met gemeenten samenwerken.
3. Veelbelovende initiatieven van groepen bewoners ondersteunen door middel van de inzet van kennis en geld. Initiatieven op het gebied van mondiale bewustwording zijn hierbij inbegrepen.
4. De mogelijkheden om tot een Noordelijk Lands deel te komen de komende periode verder onderzoeken en vorm geven.
5. Intensievere samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties om maatschappelijke opgaven aan te kunnen.
6. GroenLinks vindt dat gemeentelijke herindeling hard nodig is. Deze herindeling vindt plaats in samenspraak met de betreffende gemeenten.
7. Verdere samenwerking over de provinciegrenzen met Fryslân en Drenthe.
8. Groningen haalt de banden met Noord-Duitsland verder aan op de gebieden economie, arbeidsmarkt, energietransitie en mobiliteit.
9. Provinciale subsidieregelingen transparanter maken, eenvoudiger opzetten en het aanvragen ervan simpeler maken.

6. Open bestuur

7. Solide financiën

GroenLinks wil een gezonde en evenwichtige provinciale begroting. Er moet balans zijn tussen een solide financiële huishouding met een stevige buffer en ruimte om duurzame projecten te financieren.

Effectief investeren

De provincie Groningen heeft ruimte om te investeren omdat ze beschikt over een groot eigen vermogen. Met dat geld gebeurt nu niets, terwijl we het geld hard nodig hebben. Een gedeelte van dat eigen geld kan ingezet worden om Groningen mooier en leefbaarder te maken. Door het geld goed in te zetten, verdient het zichzelf terug en is het effect voor de leefbaarheid van Groningen vele malen groter dan alleen de rente die het nu oplevert. Ook kan een gedeelte uitgeleend worden, bijvoorbeeld als een revolverend fonds. Daarmee kunnen duurzame projecten worden voorgefinancierd en wordt werkgelegenheid gecreëerd.

De algemene uitkering van het rijk, het Provinciefonds, is gelabeld geld voor bijvoorbeeld bodemsanering, natuur en wegen. GroenLinks wil geen eigen provinciaal geld uitgeven aan nieuwe wegen, wel aan natuur en landschap, OV en fiets.

Het vrij besteedbare, flexibele budget moet afgestemd worden op de begroting: dalen de uitgaven, dan is er een minder groot flexibel budget nodig. Dat geld kan dan geïnvesteerd worden. Bij een dalende rijksbegroting zal er ook sprake zijn van een dalende provinciale begroting, omdat er dan minder geld wordt uitgekeerd via het Provinciefonds. GroenLinks vindt het belangrijk om de kerntaken van de provincie te ontzien bij verdergaande bezuinigingen. De provincie moet ook haar sociale gezicht laten zien.

Met behulp van de reserves kan de provincie eventuele noodzakelijke bezuinigingen goed faseren en haar (investerings)prioriteiten aansturen. Tegelijkertijd kan lopend beleid waarin al veel geïnvesteerd wordt, afgerond worden, zodat er geen kennis en kunde verloren gaat.

Door verdergaande samenwerking met de andere noordelijke provincies kan efficiënter en dus goedkoper worden gewerkt, bijvoorbeeld door Europese subsidieaanvragen beter te organiseren. Groningen kan het geld uit het Waddenfonds ook effectiever benutten, door vaker in te zetten op cofinanciering.

Actiepunten

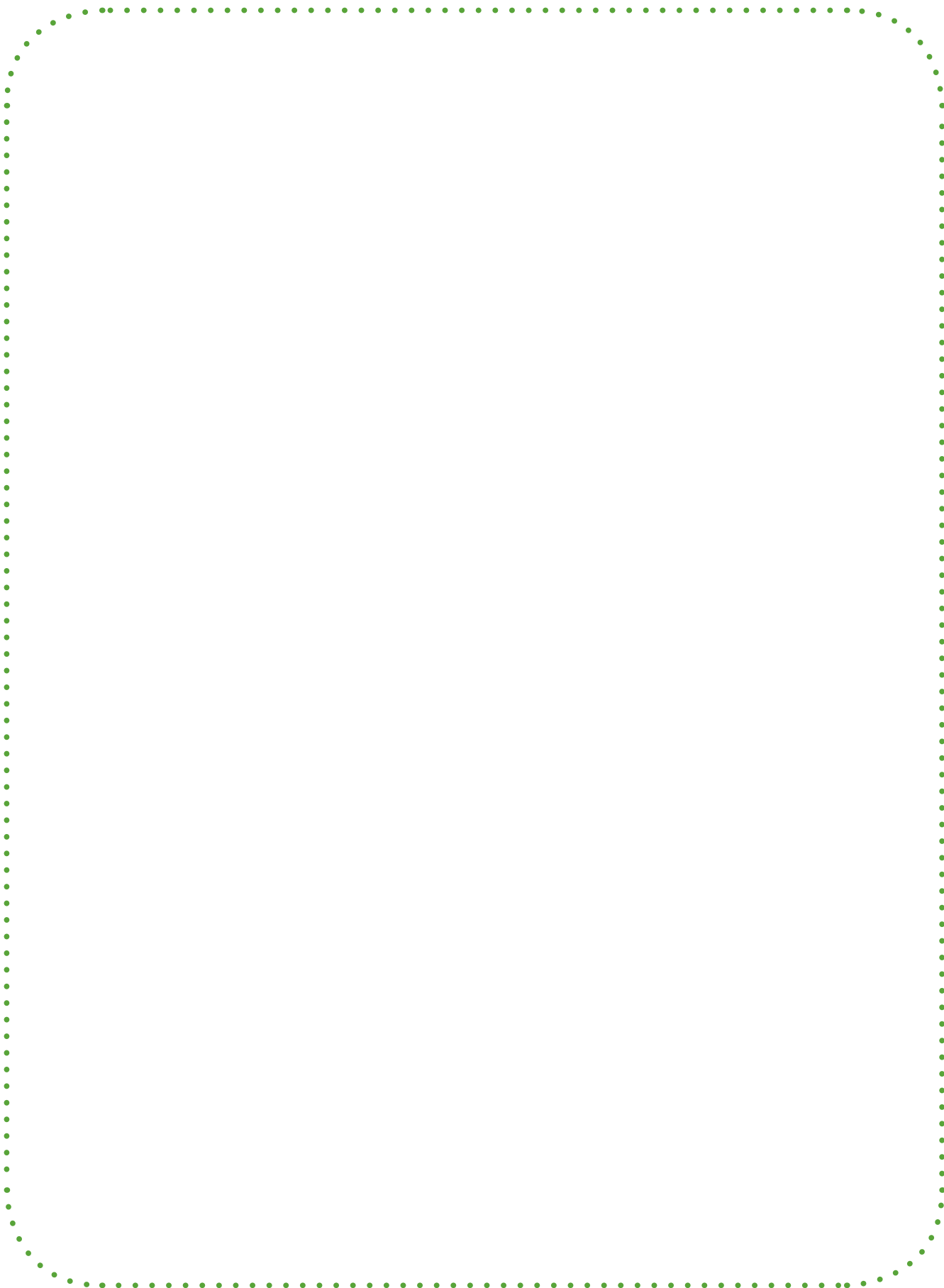
1. Geld uit het eigen provinciale vermogen inzetten voor maatschappelijke opgaven, zoals duurzame energie, groene economie, natuur en landschap, OV en fiets.
2. Effectief en efficiënt samenwerken met andere noordelijke provincies en hiermee een besparing realiseren in uitgaven. 3. De provincie zoekt actief naar manieren om vooral project en in het sociale, duurzame en innovatieve domein meer te laten profiteren van Europese fondsen.
4. Intensiever samenwerken met noordelijke provincies om aanspraak te kunnen maken op Europese fondsen.
5. Een evenwichtige provinciale begroting.
6. De provincie bankiert bij een bank die werkt volgens de principes van groen, sociaal en maatschappelijk verantwoord bankieren.
7. Meer geld beschikbaar stellen voor duurzame projecten via revolverende fondsen.
8. De hoeveelheid adviseurs en inhuur bij de provincie aanpakken. Hier kan flink op bezuinigd worden.
9. Het provinciale fonds ESFI (Economische, Sociale en Fysieke Infrastructuur) ombouwen tot een Fonds Duurzame Investerings.
10. Door minder geld in het fonds ESFI te stoppen, ontstaat ruimte om een Provinciaal Fonds Natuur en Landschap in te stellen.

Onze top vijf kandidaten

Van links naar rechts: Hendri Meendering, Harrie Miedema, Nienke Homan, Arjen Nolles, Iris Bruna.

GROENLINKS